

Met lef en vertrouwen verder bouwen

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Inhoud

Blijven bouwen aan het goede leven in Peel en Maas.....	3
Ruimte voor goed wonen.....	4
Ruimte voor vitale gemeenschappen	6
Bouwen aan gezond en veilig opgroeien	8
Bouwen aan een duurzaam sociaal domein	9
Bouwen aan een duurzame fysieke leefomgeving.....	11
Bouwen aan een duurzame, toekomstbestendige economie	14
Veiligheid als fundament voor vertrouwen	15
Zo bouwen wij mee.....	16

Blijven bouwen aan het goede leven in Peel en Maas

De titel van dit coalitieakkoord zegt het al “Met lef en vertrouwen verder bouwen”. Bouwen op het stevige fundament dat in Peel en Maas aanwezig is. Deze coalitieperiode bouwen we verder op dat stevige fundament om ons droomhuis te realiseren. Ons droomhuis ‘Peel en Maas’ kenmerkt zich als volgt:

In Peel en Maas:

- maken inwoners met elkaar en als individu het goede leven. Zij ervaren alle ruimte om te dromen, te denken, te durven en te doen in hun eigen leefwereld en in Peel en Maas als geheel;
- zijn we in staat gezinnen in al hun diversiteit te boeien en te binden;
- ontwikkelen gemeenschappen zich in al hun diversiteit. Dat wil zeggen dat het begrip gemeenschappen gezien wordt als: daar waar inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties zich vormen om met elkaar bij te dragen aan de leef- dan wel beleefomgeving;
- kan jeugd op een fijne manier opgroeien en zich ontwikkelen. Daar dragen onderwijs, verenigingsleven, gemeenschappen en gemeente, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, aan bij;
- is er goede en betaalbare woonruimte voor iedereen;
- zorgen inwoners voor elkaar en zorgt de gemeente ervoor dat niemand tussen wal en schip valt;
- zorgen de landschappelijke kwaliteiten die Peel en Maas definiëren – het groene, de ruimte, de identiteit van de kernen, De Maas en de Peel - ervoor dat inwoners, ondernemers en degenen die Peel en Maas bezoeken het goede leven kunnen beleven;
- kijken we zelfbewust naar de aanwezige kwaliteiten. Belangrijk hierbij zijn de elf solide dorpen met een robuust voorzieningenniveau dat wordt gedragen door betrokken inwoners;
- benutten inwoners, ondernemers en andere organisaties de kansen die geboden worden door onze ligging in de (Eu)regio De gemeente bouwt de relatie met de (Eu)regio verder op vanuit het besef dat het goede leven in Peel en Maas mede afhankelijk is van ontwikkelingen over de gemeente-, provincie- en landsgrenzen heen;
- wordt ruimte gegeven aan ondernemers zodat zij, met aandacht voor hun omgeving en met zorg voor toekomstige generaties, vorm en inhoud aan hun onderneming geven;
- kun je in vrijheid en veiligheid jezelf zijn. Veiligheid is het fundament waarop vrijheid kan bestaan;
- bouwen we dit “droomhuis” op een duurzaam gezond financieel fundament en onderhouden we dit fundament.

Kortom, het is goed leven in Peel en Maas voor iedereen. Dat zien we terug in goed onderwijs, een gezonde leefomgeving, in goede huisvesting, in duurzaam ondernemersklimaat, in zorgvuldige zorg en – vooral – in de ruimte die er is voor inwoners om het goede leven te beleven. Dit goede leven maken inwoners, bezoekers, ondernemers, maatschappelijke partners, verenigingen en de overheid – door ieder vanuit de eigen rol – hun waardevolle bijdrage te leveren.

Ruimte voor goed wonen

Samenwerking

Het thema 'Wonen' staat niet alleen hoog op onze overheidsagenda. Zeker in de kernen krijgt dit thema veel aandacht, juist omdat dit thema stevig bepalend is voor de toekomstbestendigheid van deze kernen. We waarderen het zeer dat betrokkenen uit de samenleving hun eigen realistische ideeën en inzichten over toekomstbestendig wonen met ons delen. Om onze verantwoordelijkheid als overheid op het brede terrein van wonen met kwaliteit in te vullen, hebben we deze gesprekken nodig. Deze gesprekken geven ons een beeld dat veel rijker en veel meer gelaagd is dan bevolkingsprognoses en andere beleidsinformatie. Daarmee stellen deze gesprekken ons in staat om – binnen de globale kaders van een gemeentebreed woningbouwprogramma – mee te bewegen met de wensen en behoeften van individuele kernen. Het is zeker op dit thema wel van belang dat we scherp zijn op rollen en verantwoordelijkheden; de beleidsmatige en vergunningverlenende verantwoordelijkheid ligt in veel gevallen bij ons als overheid.

Ontwikkelen met lef

Bij het realiseren van passende en betaalbare woonruimte denken we ruim en vernieuwend. Nieuwbouw is voor ons niet de enige oplossing. We denken bijvoorbeeld na over gerichte maatregelen om de doorstroom op de woningmarkt te bevorderen, zodat de bestaande voorraad van woningen beter wordt benut en kan worden verduurzaamd. Daarnaast kijken we naar invulling van leegstaande panden. De gemeente zelf bouwt geen woningen, maar schept wel de noodzakelijke randvoorwaarden in het samenspel met particulieren, projectontwikkelaars en woningcorporaties. Daarom bieden we de komende jaren met lef en vertrouwen ruimte voor:

- eigen initiatief van inwoners. Dit doen we in zowel de grote als kleine kernen, zodat jong en oud kunnen blijven wonen op of terug kunnen keren naar de plek waar ze hun sociale leven hebben opgebouwd;
- het toevoegen van woningen in alle elf dorpen, zowel in de kernen als aan de randen van het dorp. We onderzoeken hierbij of we bij de uitgifte van kavels door de gemeente voorrang kunnen geven aan mensen die op dit moment in Peel en Maas wonen en aan mensen die een economische binding met Peel en Maas hebben;
- splitsing van bestaande woningen en bestaande kavels;
- het transformeren van leegstaande panden tot woningen. Dit doen we bijvoorbeeld door het toestaan van functiewijziging van leegstaande gebouwen en door herontwikkeling van zogenaamde 'kansenlocaties', waarbij we rekening houden met de reële slagingskans van deze locaties en het verwachte jaar van uitvoering;
- initiatieven die zich richten op wonen in combinatie met ontmoeting en zorg. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van hofjes; een cluster van woningen waarvan inwoners nadrukkelijk omzien naar elkaar (noaberschap) en er daarmee sprake is van wonen met aandacht voor sociale aspecten;
- nieuwe woonvormen en creatieve woonconcepten, zoals bijvoorbeeld tijdelijke woonconcepten, tiny houses en (pre-)mantelzorgwoningen.
Met deze (pre-)mantelzorgwoningen zorgen wij er bijvoorbeeld voor dat er meer eengezinswoningen beschikbaar komen voor jonge gezinnen.

Betaalbaar wonen

We streven er naar dat iedereen in Peel en Maas betaalbaar kan wonen, zowel in een koopwoning als in een (sociale) huurwoning. Dat is niet alleen een taak van de gemeente, maar voor iedereen die in Peel en Maas een bijdrage wil leveren aan de woonopgave. Zeker voor het realiseren van voldoende betaalbare huurwoningen is de inzet van woningbouwcorporaties hard nodig. Nieuwe woningbouwplannen moeten over het geheel genomen voor 30% bestaan uit betaalbare woningen beneden de sociale huurgrens. Per project wordt gekeken naar de behoefte en wat haalbaar is. Ook kijken we met lef naar de instrumenten die we als gemeente zelf hebben; we zetten bijvoorbeeld de starterslening zo in dat het deze mensen zo goed mogelijk helpt op de woningmarkt.

Samen werken aan versnelling

Vanuit het inzicht dat onze woonambities alleen realiteit kunnen worden in samenwerking en met medewerking van een aantal andere partijen - zoals ontwikkelaars, makelaars en banken – is in de afgelopen jaren de zogenaamde ‘woontafel’ ontstaan. We gaan met de partners van de woontafel in gesprek om een versnelling te realiseren. Om onze bijdrage te leveren aan verdere versnelling op de woningmarkt, maken we daarbij de inzet van de woonondersteuner structureel. Verder onderzoeken we of wij als gemeente door het voeren van een actievere grondpolitiek bij kunnen dragen aan de versnelling die wij zo graag zien.

Uitnodigend in onze dienstverlening

We treden iedereen die wil bijdragen aan onze woonambitie uitnodigend tegemoet. Dit betekent dat:

- we duidelijk maken waar initiatiefnemers terecht kunnen met welke vraag;
- we initiatiefnemers op een duidelijke en eensluidende wijze meenemen in het ‘waarom’ van onze reactie op een initiatief;
- we leren van vragen die ons worden gesteld vanuit de samenleving en op basis hiervan beleid aanpassen daar waar dit Peel en Maas helpt;
- we inzetten op verkorting van de doorlooptijd van procedures, waarbij wij denken aan bestemmingsplanprocedures voor woningbouw;
- we daar waar verdere versnelling gebaat is bij aanvullende ambtelijke inzet wij hier als coalitie positief tegenover staan.

“Met lef en vertrouwen bouwen aan wonen.”

Ruimte voor vitale gemeenschappen

We zijn een gemeente van gemeenschappen. We bouwen als coalitie graag voort op de waardevolle traditie die in Peel en Maas aanwezig is. Een traditie waarin inwoners met elkaar leidend zijn als het gaat om het hoofddoel: het realiseren en behouden van vitale gemeenschappen, waarin tal van verenigingen, stichtingen en andere vormen van samenwerking tussen inwoners op een prachtige wijze bijdragen aan de vitaliteit van deze gemeenschappen. We koesteren het rijke verenigingsleven in onze kernen en erkennen de rol van betrokken inwoners als aanjager van gemeenschapsontwikkeling in hun kern.

De hernieuwde ontmoetingen tussen dorpsoverleggen, raad, college en organisatie, zoals we die in 2021 zijn gestart, zijn wat ons betreft een mooi voorbeeld van de wijze waarop we in ons collectief leren en ontwikkelen investeren en dit geven we graag een structureel vervolg. Deze ontmoetingen geven ons als gemeente waardevolle feedback die ons helpt om onze bijdrage aan het goede leven in Peel en Maas nog effectiever te laten zijn en ons in staat stelt blijvend te reflecteren op de kaderstellingen en ander beleid.

Verenigingen als steunpilaar voor vitaliteit

Het verenigingsleven is één van de meest waardevolle onderdelen van een gezonde en vitale gemeenschap. Verenigingen leveren een enorme bijdrage aan de noodzakelijke binding in de kernen. Samenwerking door verschillende verenigingen wordt door de gemeente gestimuleerd, desgevraagd ondersteund, maar niet opgelegd. Dit geldt ook voor het efficiënter gebruik van accommodaties door meerdere partijen. We vinden het belangrijk dat iedereen actief deel kan nemen aan het verenigingsleven en zijn eigen activiteiten kan ontplooiën, zodat zij hun talent kunnen ontdekken, zichzelf mentaal en fysiek kunnen ontwikkelen, maar ook sociale contacten aangaan voor het leven. Samen bewegen en leren is niet alleen belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling, maar ook nog eens gezond. We gaan graag het gesprek aan met gemeenschappen en verenigingen over de wijze waarop we, ieder vanuit onze eigen rol, vrijwillige inzet kunnen waarderen en verduurzamen.

Gemeenschapsontwikkeling

Het maakt een gemeenschap, in al zijn diversiteit, krachtig als de onderdelen hiervan samen nadenken over de eigen identiteit en de sterke punten van deze gemeenschap. De dorpsontwikkelingsvisies die uit dit nadenken ontstaan, behandelen we als gemeente met veel waardering en respect. Daar waar een gemeentelijke rol aan de orde is, wordt vorm en inhoud hiervan bepaald aan de hand van onze kaderstellingen. We bouwen graag met respect voort op het waardevolle fundament dat in Peel en Maas aanwezig is.

We zien uit naar de uitkomsten van de pilot 'Zelfsturing 3.0' die we op dit moment met elkaar doorlopen. Vanuit het gegeven dat we een betrouwbare overheid willen zijn, gaan we de resultaten van de pilot Zelfsturing 3.0 zorgvuldig afwegen. In deze afweging is het voor ons van belang om oog te hebben voor de ontwikkeling van de gemeenschap als geheel en om met waardering om te gaan met het initiatief en de creativiteit van dorpsoverleggen. Bovendien zijn we ons nadrukkelijk bewust van het feit dat het hierin om besteding van gemeenschapsgeld gaat, waarvoor wij als overheid een verantwoordelijkheid hebben te nemen.

Gemeenschapsaccommodaties

De gemeenschapsaccommodaties dragen bij aan de vitaliteit van de gemeenschappen. Het eigenaarschap van accommodaties ligt bij gemeenschappen, organisaties en verenigingen. We ondersteunen hen bij accommodatievraagstukken.

Sport en bewegen

Sport en bewegen draagt bij aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Peel en Maas en aan vitaliteit in de kernen. Daarbij zorgt sport en bewegen voor vele ontmoetingen tussen sporters, vrijwilligers en supporters en draagt daarmee bij aan het goede leven. Het eigenaarschap van sport en bewegen ligt nadrukkelijk bij inwoners, verenigingen en bij lokale gemeenschappen. We vinden het van belang dat het brede sport- en beweegaanbod in onze gemeente voor iedereen (financieel) toegankelijk is. We stimuleren hier de relatie met het sociaal domein en het onderwijs vanuit het besef dat sport en bewegen een wezenlijke rol speelt in de mentale en fysieke gezondheid. Onze rol is faciliterend en agenderend waar nodig. We faciliteren, binnen de gestelde kaders, initiatieven rond sportieve omgevingen.

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur zijn belangrijke waarden voor een vitale gemeenschap, ze zorgen voor verbinding en verdraagzaamheid. Kunst en cultuur helpen bij het ontdekken van eigen talenten en vaardigheden, in het ontdekken én begrijpen van jezelf en de wereld om je heen. Juist om deze reden zoeken we hier ook actief de verbinding met het onderwijs. Het eigenaarschap van kunst en cultuur ligt bij de inwoners zelf en bij de gemeenschappen waar die inwoners deel van uit maken. Ook hier vinden we het van belang dat iedereen in staat is om deel te nemen aan het rijke kunst en culturaanbod waarover we beschikken. We hechten belang aan ons cultureel erfgoed dat zorgt voor een verbinding tussen cultuur, erfgoed, natuur en landschap. De bescherming van archeologische en gebouwde monumenten, dorpsgezichten en cultuurlandschappen krijgt wat ons betreft nadrukkelijk aandacht, bijvoorbeeld bij het opstellen van de monumentenlijst. We nemen graag een definitief standpunt in op het moment dat de consequenties voor inwoners en ons als gemeente duidelijk zijn.

Een warm welkom

Onze inzet is er op gericht dat nieuwkomers, zoals bijvoorbeeld arbeidsmigranten en statushouders, in Peel en Maas van harte uitgenodigd zijn om volwaardig deel te nemen aan lokale gemeenschappen. In dat opzicht hebben we veel waardering voor de inzet die vanuit veel gemeenschappen wordt ondernomen om nieuwkomers zich, ook ver van hun eigen thuis, thuis te laten voelen.

“Gemeenschappen vertrouwen zodat zij ruimte hebben om te bouwen.”

Bouwen aan gezond en veilig opgroeien

We vinden het belangrijk dat kinderen, jongeren en gezinnen zich thuis voelen in Peel en Maas. Het is hier fijn en veilig opgroeien en opvoeden. We zijn van mening dat het van cruciaal belang is jonge mensen, afgestudeerden en gezinnen in al hun diversiteit te boeien en te binden aan de gemeente. Deze ontwikkeling is belangrijk voor de toekomst van lokale gemeenschappen en de leefbaarheid in de kernen. We zien de bevolking van onze gemeente vergrijzen, dus we maken actief werk van vergroening. Overigens doet deze ambitie niets af aan onze ambitie om goed te blijven zorgen voor onze ouderen, deze twee zaken gaan hand in hand: generaties zijn met elkaar verbonden en hebben elkaar wederzijds nodig. En nog sterker gesteld: zonder voldoende jonge mensen, kunnen we straks moeilijker zorgen voor ouderen. Onze inzet om jeugd te boeien en te binden vindt u terug in verschillende hoofdstukken van dit coalitieakkoord. Wij bouwen in gesprek met het onderwijs, met verenigingen en met alle anderen die zich betrokken voelen bij het opvoeden en opgroeien van de jeugd uit Peel en Maas, namelijk als volgt aan deze ambitie:

- We streven ernaar dat in alle kernen kwalitatief onderwijs binnen een rijke leeromgeving beschikbaar is. We zijn bereid om extra te investeren in kindcentra die gezond en groen zijn;
- We stimuleren talentontwikkeling door deelname van jeugdigen aan het verenigingsleven en hebben in het bijzonder oog voor nieuwe ledenaanwas en verjonging van verenigingen;
- We vinden het van groot belang dat kinderen veilig kunnen spelen en zich kunnen voortbewegen op straat en de openbare weg. Verkeersveiligheid is en blijft daarom een belangrijk aandachtspunt; zeker in de nabijheid van scholen en kinderopvang;
- We maken ons hard voor goede jeugdzorg, wie hulp nodig heeft in Peel en Maas, kan deze ook krijgen. We hebben oog voor preventie, bijvoorbeeld als het gaat om de mentale gezondheid van jeugd, op een manier die bij Peel en Maas past. Meer en meer jongeren krijgen immers te maken met mentale problemen en hebben soms last van eenzaamheid. Vroegtijdige juiste psychische ondersteuning voor jongeren is voor ons een prioriteit. We maken actief werk van het binden en boeien van jongeren aan onze gemeente. Om deze ambitie vorm te geven is niet gemeentelijk beleid het vertrekpunt, maar de behoefte van de gemeenschap. We juichen eigen initiatief van kinderen, gezinnen en jongeren toe en faciliteren waar mogelijk en nodig. Daarom gaan we graag in gesprek met betrokkenen op het terrein van opvoeden en opgroeien over de vraag wat het in de context van Peel en Maas betekent om een gezinsvriendelijke gemeente te zijn. We sluiten hier aan bij de energie die er in Peel en Maas op dit thema aanwezig is;
- We nodigen jongeren, zeker in de leeftijdsgroep van 12 – 18 jaar uit om met elkaar in gesprek te gaan over de wijze waarop zij elkaar op een gezonde en verantwoorde manier kunnen en willen ontmoeten. Om het perspectief van de jongeren zelf een belangrijke plek te geven maken we gebruik van inzet en contact dat er al is met jongeren. Denk daarbij aan de jongerenwerkers van Vorkmeer en bestaande jongerencentra.

Onderwijs en onderwijshuisvesting

We zetten in op de realisatie van brede kindcentra, waarin een doorlopende ontwikkellijn wordt gerealiseerd voor jeugdigen van 0 tot 12 jaar. Deze kindcentra zijn gezond, groen en er is voldoende ruimte beschikbaar voor alle kinderen. De gebouwen en omgeving nodigen kinderen uit tot ontwikkeling, beweging en sociale interactie. We zijn bereid hierin extra te investeren. Vanuit de overtuiging dat een inspirerende, kwalitatieve onderwijsomgeving er toe doet, geven we in samenspraak met onderwijspartijen uitvoering aan het Integraal Huisvestingsplan. Daar waar onderwijs en andere functies elkaar kunnen versterken – denk bijvoorbeeld aan de ontmoeting tussen jong en oud – zoeken we naar verrassende combinaties in huisvesting en onderzoeken we hoe deze gerealiseerd kunnen worden. We investeren, met aandacht voor duurzaamheid, in onderwijs vanuit de overtuiging dat goed onderwijs een fundament is voor het goede leven in Peel en Maas. We zetten daarbij in op schoolpleinen en speelplaatsen die uitnodigen tot spelen en die klimaatadaptief zijn. Onderwijshuisvesting en de fysieke omgeving benaderen wij integraal vanuit de overtuiging dat beiden onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn en om de raad in staat te stellen een gewogen besluit over het geheel te nemen.

“Geef jeugd vertrouwen om aan hun toekomst te bouwen.”

Bouwen aan een duurzaam sociaal domein

In Peel en Maas is er voor iedereen gelegenheid om, naar vermogen, deel te nemen en bij te dragen. Ook hier sluiten wij aan bij de krachten van Peel en Maas om dit goede leven te realiseren. De voorbeelden in Peel en Maas waarin inwoners omzien naar elkaar zijn legio en zijn rijk. Denk bijvoorbeeld aan de dorpsontmoetingen die in alle kernen actief zijn, aan het dorpsvervoer dat alweer geruime tijd inwoners die wat hulp nodig hebben om 'van a naar b te komen' helpt, aan initiatieven van inwoners om eenzaamheid tegen te gaan en aan gemeenschapsinitiatieven op het terrein van opvoeden en opgroeien. We stimuleren en faciliteren collectieven om het goede leven in samenspraak en samenwerking met alle belanghebbenden – inwoners, organisaties, bedrijven, overheid – te bereiken, uit te bouwen en in stand te houden.

Tegelijkertijd vormen we als gemeente, op basis van bijvoorbeeld de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet, een vangnet. Dat betekent dat we bepalen vanaf welk moment door de overheid hulp wordt geboden. In Peel en Maas valt niemand tussen wal en schip.

Zorg en ondersteuning

Inwoners en gemeenschappen geven in Peel en Maas zelf vorm aan het zorgen voor elkaar. Daar waar deze 'gemeenschapszorg' niet volstaat, is er de overheid met – in eerste instantie – algemene voorzieningen en vervolgens maatwerkvoorzieningen.

- Vanuit dat perspectief geven we graag vervolg aan het proces om te komen tot een dorpsvoorziening die zelf het Hulp bij het Huishouden in de gemeente aanbiedt, waarbij wij als gemeente vanuit de Wmo uiteraard een maatwerkvoorziening blijven aanbieden voor inwoners die geen gebruik maken van de dorpsvoorziening;
- Ook investeren we in netwerksamenwerking en korte lijnen met formele en informele zorgpartijen in de dorpen;
- We zien in het land, ook ingegeven door beleid van de Rijksoverheid, de trend dat ouderen langer thuis blijven wonen. We maken inwoners, bijvoorbeeld door het project technologie achter de voordeur, bewuster van digitale en technische mogelijkheden om zo langer thuis te wonen.

De personele kwetsbaarheid in de professionele zorg noodt ons in dat kader ook tot het inslaan van nieuwe, innovatieve wegen waardoor ouderen langer in staat zijn in hun eigen vertrouwde omgeving te blijven. In dit kader is ook de mantelzorg van grote waarde voor inwoners die een vorm van ondersteuning nodig hebben in bijvoorbeeld het zelfstandig blijven wonen. We zien de druk op mantelzorgers en informele zorg toenemen. Het waarderen van deze informele zorg, maar juist ook in beeld brengen wat deze zorgverleners nodig hebben, is een speerpunt voor ons. We willen namelijk voorkomen dat deze vorm van informele zorg de tekortkomingen van de formele zorg moet oplossen. Het gaat ook hier immers om 'noaberschap'.

Beschermd wonen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beschermd wonen van mensen met psychiatrische of psychosociale beperkingen. Steeds vaker blijven deze mensen in hun eigen huis wonen en komen hulpverleners bij hen thuis. Deze beweging zorgt ervoor dat deze inwoners mee kunnen blijven doen in de samenleving. Met de Noord-Limburgse gemeenten hebben we deze zogenaamde 'Vierde Decentralisatie' op een effectieve manier opgepakt, passend bij Noord-Limburg. Aan dit proces geven we graag opvolging.

Werk en inkomen

We zorgen op een proactieve manier voor inkomensondersteuning voor inwoners zodat zij naar vermogen deel kunnen nemen. Inwoners die nieuw zijn in Nederland kunnen op een adequate manier – in aansluiting op wat een gemeenschap zelf daarin doet – inburgeren. Risicojeugd, verstandelijk beperkten en andere kwetsbare inwoners in onze samenleving bieden we de extra ondersteuning die ze nodig hebben om naar vermogen deel te nemen. Voor alle inwoners, zeker de meest kwetsbare onder ons, realiseren we passende huisvesting.

Wij innoveren samen met ondernemers het bestaande netwerk. Wij maken werk van werk door met nieuwe ideeën, kwetsbare inwoners een beter perspectief te bieden. De Leerontwikkelroutes geven wij nadrukkelijk verder vorm. Daarbij streven we naar een regionale aanpak gezien de plek van dit project in de Regionale Investeringsagenda.

Zorg en veiligheid

Als het gaat om zorg en veiligheid sluiten we als overheid aan bij het gewone leven van inwoners die het betreft. Zorgaanbieders kijken en werken integraal en multidisciplinair en lossen problemen op door naar de hele gezinsdynamiek te kijken. De professionals die hierin waardevol werk verrichten krijgen wat ons betreft alle ruimte om te doen wat goed is. We zien daarbij een effectieve samenwerking tussen die professionals, zoals in de pilot Hendig als praktijkvoorbeeld, waaruit blijkt of het ruimte geven aan de verschillende disciplines en de samenwerking daartussen tot meer nabije en effectievere zorg leidt. De ambitie om langs de lijnen van het gewone leven te werken, betekent voor ons ook dat we sturen op slimme verbinding tussen het zorg- en veiligheidsdomein. Inwoners met problemen op het gebied van armoede, huisvesting, huiselijk geweld en mentale gezondheid zijn alleen gebaat bij hulp die deze problemen allemaal tegelijk in ogenschouw neemt. Dat geldt voor jong en oud. Criminaliteit en overlast kan hiermee tijdig worden voorkomen of adequaat worden aangepakt.

Bouwstenen voor transformatie

De transformatie die in het sociaal domein nodig is, steunt op een aantal waarden. Wat ons betreft vraagt deze transformatie om een beweging van institutiezorg naar gemeenschapszorg, om kleinschaligheid, om ruimte voor vakmanschap van de professional, om structurele samenwerking tussen en met zorgorganisaties.

- Graag onderzoeken we met gemeenschappen en - zeker ook – met professionals, management en bestuurders van zorgorganisaties wat het van ons allemaal vraagt om met elkaar deze transformatie in de praktijk te brengen;
- De wijze waarop we in Peel en Maas uitvoering geven aan het sociaal domein, waarbij we aansluiten op waardevolle initiatieven uit de samenleving, draagt ook bij aan de financiële houdbaarheid van ons sociaal domein. Dat laat onverlet dat we – bijvoorbeeld met het project sturing en inkoop – streven naar betaalbaarheid van kwalitatief goede zorg; nu en in de toekomst;
- Cruciaal in het sociaal domein is het (financieel) ontschotten en integraal denken en werken; Daarbij gaan we niet op zoek naar oplossingen langs de lijnen van de wet, maar langs de lijnen van het leven;
- We zien nazorg in de breedste zin van het woord als onderdeel van de geleverde zorg, omdat hiermee zorgvuldigheid en reflectie van ons eigen handelen zijn geborgd.

**“We bouwen met lef en vertrouwen
aan een duurzaam sociaal domein.”**

Bouwen aan een duurzame fysieke leefomgeving

Een goed toegankelijke, kwalitatief goede, duurzaam ingerichte en onderhouden fysieke leefomgeving is van grote waarde voor vitale gemeenschappen. Het is de plek waar mensen elkaar ontmoeten, waar inwoners hun activiteiten ontplooiën, tot spelen en bewegen uitgenodigd worden en het draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven. Het eigenaarschap van de openbare ruimte mag dan juridisch bij de overheid liggen, mentaal is iedereen die hier gebruik van maakt wat ons betreft eigenaar van de openbare ruimte. Door inwoners, ondernemers en alle andere gebruikers van de fysieke leefomgeving invloed uit te laten oefenen op ontwerp en beheer laten we met elkaar een leef-, werk- en vrijetijds- omgeving ontstaan die van en voor iedereen is. Vanuit de gemeente leveren we een bijdrage aan het behouden en versterken van een vitale leefomgeving, onder andere door het scheppen van ruime kwalitatieve kaders die aansluiten bij het unieke karakter van het dorp, gemeenschap en bestaande kwaliteiten. Ook hier vieren we de diversiteit! Onze 'Omgevingsvisie 1.0' hebben we op basis van deze lijn opgesteld. We nemen uiteraard ook gericht initiatieven die direct zorgen voor een kwalitatieve fysieke leefomgeving. We leveren bijvoorbeeld een stevige bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving in Kessel en Kessel-Eik door te investeren in verkabeling van het hoogspanningstracé Kessel en Kessel-Eik, waarbij we het antwoord op de vraag of we ook investeren in het uitgebreide tracé (dat wil zeggen verkabeling van mast 43 t/m 59) afhankelijk laten zijn van het onderzoek dat hier op dit moment naar wordt uitgevoerd.

Duurzaam in onze energievoorziening

Uit het Verdrag van Parijs volgt dat gemeenten uiterlijk in 2050 klimaatneutraal moeten zijn. Deze ambitie onderschrijven wij van harte. Oplossingen voor klimaatverandering moeten vooral door de samenleving worden vormgegeven. Hierbij plaatsen we energiebesparing voorop. Ook duurzaam bouwen en renoveren, duurzaam inkopen, verminderen en hergebruik van afval, circulaire economie, duurzame mobiliteit en duurzame opwekking van energie zorgen er voor dat onze energievoorziening toekomstbestendig is. Duurzaamheidsmaatregelen voor particulieren en ondernemers moedigen we meer en actiever aan. We hebben oog voor en faciliteren nieuwe vormen van collectieven die gericht zijn op een duurzame ontwikkeling, zoals bijvoorbeeld de Coöperatie Duurzame Energie Grashoek.

Vanuit het besef dat energie die we besparen niet opgewekt hoeft te worden, zetten we met betrokkenen, zoals woningcorporaties en duurzaamheidscollectieven, in op energiebesparing. Om inwoners en ondernemers te informeren over de wijze waarop zij zelf hun bijdrage kunnen leveren aan een duurzamer Peel en Maas, investeren we in informatievoorziening hierover. We hebben aandacht voor de sociale impact van de energietransitie en zijn ons er van bewust dat de kosten voor energie een steeds groter aandeel betreft van onze woonlasten. We vinden het hierbij van groot belang om te voorkomen dat er inwoners van Peel en Maas in energiarmede vervallen en ze de energierekening niet meer kunnen betalen.

We maken ruimte voor de energietransitie en koersen op een realistische implementatie. We geven mede vanuit dat perspectief bezien uitvoering aan de raadsbesluiten die zijn genomen over de Duurzaamheidsagenda en de Regionale Energie Strategie (RES). Met het Windpark Egchelse Heide en met de twee toegekende zonneparken leveren we al een stevige bijdrage aan deze transitie. We zijn ons ervan bewust dat deze in belangrijke mate de inrichting en het aanzicht van onze gemeente gaan bepalen. Daarom vinden we het van belang dat de vorm hiervan passend is binnen onze gemeente en aansluit bij onze landschappelijke kwaliteiten. Ook bij volgende versies van de RES zijn voor ons minimaal 50% lokaal eigenaarschap, een goede dialoog met de omgeving en het mee laten tellen van energieopwekking door particulieren, bij bedrijven of op maatschappelijk vastgoed van groot belang. Ten aanzien van het verdere vervolg van de zogenaamde Transitievisie Warmte vinden we het van belang om hierover het gesprek met inwoners te verdiepen. Wij realiseren ons dat dit voor iedere kern en iedere wijk andere vraagstukken en oplossingsrichtingen met zich meebrengt. Door dit in de wijk of kern te bekijken met de mensen die hier wonen kunnen we tot een passende invulling voor elke situatie komen. In het ene geval zal dat een collectieve wijkinstallatie kunnen zijn, en in een andere situatie bijvoorbeeld de collectieve inkoop van individuele warmtepompen. Hierbij zien we uit naar de ervaringen die we gaan opdoen bij de proeftuin Ecovat/WarmteKoude Panningen.

“Met lef en vertrouwen aan duurzaamheid bouwen.”

Groen en klimaatadaptief

Klimaatverandering is één van de grootste uitdagingen van onze tijd. Wij gaan met elkaar voor een groen en duurzaam Peel en Maas. We willen daarom onze bijdrage leveren aan groene dorpen in een landelijke omgeving waar het fijn vertoeven is. We geven met ambitie verder uitvoering aan het 7.319-Bomenplan, waarbij we deze bomen graag zo veel mogelijk een plek geven in een versteende omgeving. Op de plekken waar gebouwd wordt, hebben we nadrukkelijk aandacht voor een groene leefomgeving. Woningbouw gaat daarom altijd hand in hand met de aanleg van parken, groene ontmoetingsplekken met sport- en spelmogelijkheden voor jong en oud, want leefbaarheid staat voorop. We letten erop dat onze dorpen karaktervol blijven en hun eigen identiteit behouden. Wat ons betreft wordt er in Peel en Maas voor iedere boom die met een kapvergunning gekapt moet worden er twee terug geplant, liefst in een omgeving die geholpen is door vergroening.

Bij het maken van keuzes over het beheer van de openbare ruimte spelen duurzaamheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie uitdrukkelijk een rol. Nu al overstromen onze kelders op het ene moment, terwijl er het volgende moment extreme droogte is. Dit maakt dat we ons sterk maken voor verantwoorde keuzes binnen het hoogwater beschermingsprogramma. We vinden dat waterveiligheid hand in hand moet gaan met de mogelijkheid voor ontwikkelingen in het gebied, met oog voor landschappelijke kwaliteit.

Groen is ook van belang voor de waterhuishouding en klimaatadaptatie. Door klimaatverandering valt er op sommige momenten veel regen in een kort tijdsbestek. Hierdoor raakt het riool sneller overbelast. Daarom stimuleren we ontkoppeling en gescheiden stelsels. Vergroening biedt een uitkomst om regenwater langer vast te houden. En daarnaast zorgt een groene omgeving voor minder hittestress. Ook voor de volgende generaties.

Duurzame mobiliteit

We stimuleren duurzame, veilige, toegankelijke en slimme(re) mobiliteit. Toekomstbestendig en goed leven in Peel en Maas vraagt dat we als gemeente goed bereikbaar zijn en dat we in onze gemeente op een veilige, duurzame, efficiënte en laagdrempelige manier ‘van A naar B’ komen. Wij vinden bereikbaarheid met het openbaar vervoer of met collectief vraagafhankelijk vervoer, zoals bijvoorbeeld Omnibuzz en Dorpsvervoer, erg belangrijk. Voor ons is dit een essentieel onderdeel van het goede leven in Peel en Maas. Burgerinitiatieven in deze richting worden gestimuleerd en ondersteund. Als het gaat om duurzame mobiliteit geven we als gemeente het goede voorbeeld, bijvoorbeeld door als bestuur en ambtelijke organisatie gebruik te maken van duurzaam deelvervoer.

“Met lef en vertrouwen aan gezonde verhoudingen in het buitengebied bouwen.”

Vitaal en verbonden buitengebied

Ons buitengebied verandert. We staan voor een aantal complexe uitdagingen die bepalend zijn voor de toekomst van óns buitengebied. Ons buitengebied krijgt in de komende tientallen jaren met vier grote opgaven te maken. Dan gaat het om de landbouw- en voedseltransitie, de energietransitie, klimaatadaptatie en leefbaarheid. Deze opgaven spelen ook nog eens gelijktijdig. Als we deze vraagstukken apart bekijken is de kans groot dat we synergievoordelen missen.

Deze opgaven vragen om een solide koers om ons buitengebied vitaal te houden. Ons centrale vertrekpunt is een omgevingsvisie die ontwikkelingsmogelijkheden biedt, rekening houdend met de diversiteit van onze landschappen en de bijbehorende kwaliteiten. We bouwen voort op de ervaringen die we hebben opgedaan met gebiedsgericht beleid en landschapstypologieën. Ons buitengebied vitaal houden kunnen wij als gemeente niet alleen, het buitengebied is immers van ons allemaal. Samen met inwoners en ondernemers pakken wij, ieder vanuit onze eigen verantwoordelijkheid, de uitdaging op om goed wonen, werken en recreëren ook in de toekomst in ons buitengebied mogelijk te maken. Wij zien niet zozeer de oplossing in nieuw beleid of regels, maar in het gesprek dat we met elkaar aangaan. Een gesprek over waarden die wij met elkaar willen behouden of wellicht wel willen

versterken. Als gemeente stimuleren we verder eigenaarschap van iedereen die zich betrokken voelt bij het buitengebied en stimuleren we gemeenschapsontwikkeling in al zijn diversiteit. Daarbij maken we ruimte om te experimenteren en sluiten we met het toepassen van maatwerk daar zoveel als mogelijk op aan.

De land- en tuinbouw en de veeteelt veranderen in snel tempo: de natuur krijgt in al zijn diversiteit steeds meer ruimte en andere sectoren, zoals het toerisme en wonen, breiden uit. De ontwikkelingen rondom duurzame energie gaan snel, zoals de komst van windmolens en zonneparken. Er zal uiteindelijk een nieuw evenwicht ontstaan. We zien de diversiteit van functies in het buitengebied toenemen. Hierbij leggen we het primaat bij de land- en tuinbouw. We moedigen de agrarische sector aan om een zo duurzaam mogelijk beleid te voeren, waarbij de onderneming aanvullend aan de omgeving is. Met de agrarische sector onderzoeken we waar volgende stappen gezet kunnen worden in het duurzaam en met aandacht voor biodiversiteit beheren van het buitengebied.

Maatwerk blijft voor ons het uitgangspunt, ook als het gaat om herinvulling van voormalig agrarisch vastgoed. We staan hierbij positief ten opzichte van ontwikkelingen die de kwaliteit, leefbaarheid of economische kracht van ons buitengebied versterken. Daarnaast vragen inwoners meer en meer om een gezonde leefomgeving met voldoende buitenruimte om te recreëren, te bewegen en te genieten. Toerisme en recreatie zijn ook belangrijke sectoren voor onze lokale economie, die de komende jaren verder zullen groeien en ook invloed hebben op de invulling van het buitengebied. Ons centrale vertrekpunt is een duidelijke visie gestoeld op de waarden en kwaliteiten die we nastreven, realisatie hiervan door toepassing van maatwerk met lef en vertrouwen in een goede dialoog met de omgeving om deze transformatie van het buitengebied in goede banen te leiden.

Bouwen aan een duurzame, toekomstbestendige economie

Een toekomstbestendige economie is een belangrijk onderdeel van het ‘goede leven’ in Peel en Maas. Deze toekomstbestendigheid houdt wat ons betreft een transitie in naar een circulaire economie. Een economie waarin het gaat om coöperatie in plaats van concurrentie, waarin afval grondstof is en waarin kennisdeling uitgangspunt is. Onze economie is toekomstbestendig vanuit een solide, diverse economische structuur met verschillende economische dragers. Denk daarbij aan ondernemingen op terreinen als agrofood, de maakindustrie, logistiek, vrijetijdseconomie en detailhandel. Ook het toerisme vormt voor ons – met aanwezigheid van een rijk aanbod aan recreatieve voorzieningen die op een toekomstbestendige manier aansluiting vinden bij de kwaliteiten van Peel en Maas – een waardevolle drager van onze economie. We geven graag alle ruimte aan ondernemers die bijdragen aan een toekomstbestendige economie. Hierbij hechten we veel waarde aan een vitaal midden- en kleinbedrijf (MKB). Deze bedrijven dragen immers veel bij als het gaat om werkgelegenheid in onze gemeente, staan aan de basis van onze lokale economie en zijn geworteld in de lokale gemeenschap.

Regionale economie

We realiseren ons dat Peel en Maas niet op zichzelf staat en nadrukkelijk onderdeel uit maakt van een regionale economie. Door aan te sluiten bij de kracht van de regio leveren we een bijdrage aan de ontwikkeling van en innovatie in de lokale en regionale economie, dit helpt ons om een krachtige regio te zijn. Vanuit de overtuiging dat zeker de regio het niveau is waarop krachtige economische ontwikkeling ontstaat, leveren we als consistente partner onze bijdrage aan de (Noord-)Limburgse economie. We hebben hierbij oog voor het benutten van de kansen die ons worden geboden door onze ligging in de grensregio met een fors Duits achterland, de aansluiting op de logistieke west-oost as, een zich ontwikkelende Brightlands Campus Greenport Venlo en de innovatiekracht van Brainport Industries Campus Eindhoven

Ruimte voor ondernemerschap

Wij begrijpen dat bedrijven kwalitatief goede ruimte nodig hebben om succesvol en met respect voor hun omgeving te kunnen blijven ondernemen. Het zoeken naar ruimtelijke mogelijkheden begint niet bij het uitbreiden van bedrijfsterreinen. Wij zijn van mening dat er eerst gekeken moet worden naar revitalisering en mogelijke invulling van leegstand op bestaande bedrijventerreinen. Daarnaast hechten we veel waarde aan verduurzaming van onze bedrijventerreinen; meer groen, meer duurzame energie en minder uitstoot van schadelijke stoffen. Op het moment dat het toch nodig is om nieuwe bedrijventerreinen te realiseren, gaan we voor een ambitieus duurzaamheidsniveau. Als het gaat om het winkelen in onze kernen, zijn wij voorstander van concentratie van winkelvoorzieningen in de dorpskernen en samenwerking tussen deze kernen. We omarmen en ondersteunen initiatieven die samenwerking tussen nieuwe en ervaren ondernemers bevorderen en terugloop van het winkelaanbod in de kernen tegen gaan.

Arbeidsmarkt in ontwikkeling

Steeds meer vacatures kunnen niet ingevuld worden door een tekort aan mensen in de volle breedte van de arbeidsmarkt. Er is op dit moment een groot tekort aan technisch geschoolde werknemers. We faciliteren, indien dit gewenst is, initiatieven die personeel aantrekken. Daar waar er een beroep wordt gedaan op arbeidsmigranten om deze tekorten op te vangen, bijvoorbeeld in de agrarische sector of logistiek, zijn werkgevers (mede)verantwoordelijk voor het faciliteren in kwalitatieve huisvesting en voorzieningen. We leveren met de inzet van een contactfunctionaris arbeidsmigranten graag onze bijdrage aan kwalitatieve informatievoorziening richting ondernemers en arbeidsmigranten. Deze inzet willen wij dan ook voor de toekomst garanderen.

“Ruimte voor bouw aan toekomstbestendige economische ontwikkeling.”

Veiligheid als fundament voor vertrouwen

Veiligheid is het fundament waarop vrijheid kan bestaan. Peel en Maas is een plek waarin je in vrijheid en veiligheid jezelf kan zijn. Met partners dragen we bij aan een gemeente die als veilig beleefd wordt. Een gemeente waarin op een passende wijze ingezet wordt op preventie, waarin het gesprek wordt gevoerd over ervaren overlast om vervolgens vanuit dit gesprek met elkaar te bepalen wat er aan deze overlast gedaan kan worden. Een gemeente waarin consequent wordt gehandhaafd indien veiligheid in het gedrang komt, vanuit de overtuiging dat we hiermee bouwen aan het vertrouwen in een overheid.

Samenwerking met veiligheidspartners

We trekken op dit domein nadrukkelijk op met onze partners die met ons werken aan een veilig Peel en Maas. Met hen werken we bijvoorbeeld aan een gemeente waarin er aandacht is voor dataveiligheid. Met hen hebben we verder ook specifiek aandacht voor de bestrijding van ondermijning. Ondermijning (het feit dat de onderwereld en de bovenwereld vermengd raken) komt niet alleen in de stedelijke gebieden voor. Ook in toenemende mate in Peel en Maas. Van illegale wietteelt in woningen tot uitbuiting van mensen en tot dumping van drugsafval in de natuur. Hoewel niet dagelijks zichtbaar in de 'gewone' maatschappij reiken de tentakels van ondermijning diep in onze (lokale) samenleving. Deze vorm van criminaliteit ondermijnt als het ware onze samenleving als geheel. We zetten daarom in op preventie naast handhaving: investeren in weerbaarheid en toekomstperspectief van inwoners en ondernemers. We blijven georganiseerd samenwerken met verschillende maatschappelijke en commerciële instellingen en organisaties om ondermijning bloot te leggen, te ondergraven en te bestrijden en zo een veilige samenleving voor alle inwoners en ondernemers te realiseren. We willen hierbij in samenspraak met onze partners inwoners weerbaar maken tegen ronselen om in de criminaliteit te gaan. Daarmee voorkomen we dat ze in de verleiding komen om snel geld te verdienen of slachtoffer worden van uitbuiting. Zoals reeds eerder in dit akkoord aangegeven is ook hier de verbinding tussen zorg- en veiligheidspartners essentieel.

“Consequent en consistent aan vertrouwen en vrijheid bouwen.”

Een verkeersveilig Peel en Maas

Verkeersveiligheid is voor ons een groot goed. Daarom hebben we bij aanleg en onderhoud van onze wegen nadrukkelijk aandacht voor de meest kwetsbare weggebruikers, zoals wandelaars en fietsers en daarom gaan we voor centra waar het met name voor wandelaars en fietsers goed toeven is. We vinden het van groot belang dat kinderen veilig kunnen spelen en zich kunnen voortbewegen op straat en de openbare weg. We zetten in op adequate oplossing van een aantal bekende knelpunten, zoals bijvoorbeeld in het centrum van Kessel en de verkeerssituatie op de Roggelseweg en Molenstraat. Dit laatste knelpunt pakken we met lef op door met de provincie het overleg te voeren over overname van het deel van deze weg dat in de bebouwde kom van Helden ligt. In zijn algemeenheid pakken we eventuele problemen met verkeersveiligheid in een vroegtijdig stadium en op een pragmatische wijze aan, waarbij we in overleg met inwoners bezien of er direct noodzakelijke maatregelen kunnen worden uitgevoerd in afwachting van meer definitieve oplossingen.

Zo bouwen wij mee

We zijn ambitieus. Bij bouwen kunnen er zich ook onverwachte tegenvallers voordoen. De ervaring leert ons dat. Eerst is Peel en Maas hard getroffen door corona, later hoogwater en nu is de vluchtelingenopvang een verantwoordelijkheid. Deze coalitie is van mening dat bij lef en vertrouwen ook hoort dat je in staat bent om bij onverwachte gebeurtenissen te vertrouwen en bouwen op het fundament. Het fundament van gemeenschappen, van een duidelijke koers en van een constructieve samenwerking.

“Lef en vertrouwen bij het onverwachte.”

We zijn een gemeente die ruimte en vertrouwen laat aan inwoners, ondernemers en alle anderen die met elkaar vitale gemeenschappen vormen in Peel en Maas. Juist daar zit de creativiteit en kwaliteit die het goede leven in onze gemeente een fundament geeft. Daar bouwen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties met elkaar aan een Peel en Maas waarin empathie en zorgzaamheid voor elkaar de norm zijn. Waarin wederkerigheid en onderlinge betrokkenheid ervaren worden als waardevol. Waarin ons handelen vandaag wordt bepaald door de vraag of dit handelen dienstbaar is aan toekomstige generaties. Waarin we de wereld beter achter laten dan dat we hem aangetroffen hebben.

We sluiten als gemeente graag aan op het waardevolle dat ontstaat in het samenspel tussen inwoners, ondernemers, verenigingen, stichtingen en alle andere partijen die vanuit hun eigen verantwoordelijkheid hun bijdrage willen leveren aan een duurzaam, divers en zelfsturend Peel en Maas. De creativiteit en kwaliteit die daarmee ontstaat is namelijk nodig om de toekomst met vertrouwen tegemoet te treden. Tegelijkertijd geven we met kwaliteit uitvoering aan de zaken waarvoor wij als gemeente 'aan de lat staan'. Ook hier zoeken we met lef naar innovatie en ontwikkeling en nodigen we de gehele raad, het college en de organisatie uit om te dromen, denken, durven en doen.

“Bouwen met lef en vertrouwen in samenhang.”

In gesprek over rollen en verwachtingen

We ontdekken iedere keer weer dat het van belang is dat een overheid die gaat voor zelfsturing en meervoudigheid actief het gesprek zoekt met een samenleving over rollen en verwachtingen. Dit vraagt rolbewustzijn aan onze kant en het vermogen om op de momenten die er toe doen ons beeld te toetsen aan dat van een ander. We intensiveren de samenwerking met maatschappelijke organisaties, inwoners en ondernemers die met ons, allemaal vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, bijdragen aan een Peel en Maas waarin het nu en in de toekomst goed leven is. Denk bijvoorbeeld aan partijen die bijdragen aan het opvoeden en opgroeien van de jeugd in Peel en Maas en denk aan partijen die met ons bijdragen aan de ambities die deze coalitie heeft als het gaat om wonen in Peel en Maas. Onze bijdrage aan deze samenwerking leveren we rolzuiver. Dat vraagt van ons dat we goed kijken naar het eigenaarschap van een onderwerp.

Een volgende stap in dienstverlening

We vinden het erg belangrijk dat we op een empathische, duidelijke en begrijpelijke manier communiceren met iedereen. Wat voor onze communicatie ontzettend belangrijk is, is dat we ons bewust zijn van onze rol in ieder specifiek geval. Daarom stemmen we onze communicatie en dienstverlening af op de ontvanger en de context. Digitalisering en datagedrevenheid bevorderen de kwaliteit van dienstverlening en we benutten de mogelijkheden volop. We hebben daarbij aandacht voor dataveiligheid en –beveiliging vanuit het inzicht dat we als gemeente werken met (persoons)gevoelige informatie. Waar dit gewenst wordt is onze dienstverlening persoonlijk. Een volgende stap zetten in onze dienstverlening betekent ook dat we op gezette tijden stilstaan, achterom kijken en ons de vraag stellen of we beoogde effecten realiseren. Dat is dan de basis

waarop we verder bouwen. We zien kwaliteit van dienstverlening groeien door reflectie te vragen van degene waarvoor we ons werk leveren. Dit bedoelen we in de breedste zin. Het kan hierbij gaan om reflectie vanuit de samenleving maar ook vanuit raad, college en organisatie. Immers interne en externe dienstverlening liggen in elkaars verlengde. Op die manier vormen we een lerende overheid die aan de hand van een grondige analyse gebaseerd op nauwkeurige data, kennis en zorgvuldige dialoog zoekt naar ontwikkeling.

De kwaliteit van ons samenspel

Het gegeven dat wij de gemeente van gemeenschappen zijn, vraagt ook van ons - van raad, college en organisatie - dat we een sterk collectief zijn. Dit betekent voor ons zeker niet dat we het schurende gesprek schuwen. Politiek gaat om het maken van keuzes en die keuzes worden soms gemaakt op basis van conflicterende waarden. We vinden het van belang dat er waardering en respect is voor de positie en het perspectief van de ander. Dat raad en college in hun dagelijkse praktijk bezig zijn met het krachtig maken van elkaar in plaats van elkaar politiek vliegen af te vangen. En dat we weg blijven bij feitenvrije politiek. Kortom we gaan voor sturen op hoofdlijnen, zoals dat past bij lef en vertrouwen. De doelregels van ons samenspel zien er als volgt uit:

- We zoeken op basis van feiten, analyse en een goed gesprek met (groepen) inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties - en met elkaar in de raad - naar een zo breed mogelijk gedeeld beeld. Het komt onze besluitvorming ten goede wanneer we ieder vanuit onze eigen rol het beeldvormingsproces zorgvuldig doorlopen. Vanuit die eigen rol voelen we de verantwoordelijkheid elkaar daarin te ondersteunen;
- Het betekent ook dat we investeren in ons eigen leren en ontwikkelen. We leren van de waardevolle inzichten die we in het contact met inwoners, ondernemers en organisaties die samen Peel en Maas maken aangereikt krijgen en we gebruiken dit om het werk dat we als gemeente doen met lef en vertrouwen verder te ontwikkelen. We zoeken ook in ons besturen met lef en vertrouwen naar ontwikkeling in kwaliteit. Besturen met lef betekent voor ons dat wij vanuit de bedoeling besturen en dat onze doelregels waardevolle initiatieven ondersteunen in plaats van dat vinklijstjes leiden tot te veel controle in plaats van vertrouwen;
- Als gemeentebestuur bouwen we de komende jaren graag met elkaar verder aan belangstellende en waarderende relaties, organisaties en initiatieven die een waardevolle bijdrage leveren aan Peel en Maas. Wij geven hier uiting aan door geregeld met de gehele raad bij deze partijen op werkbezoek te gaan; deze 'kijkjes in de keuken' zijn voor ons hartstikke waardevol;
- Wij gaan actief aan de slag om besluitvormingsprocedures in te korten. Juist door rolzuiver invulling te geven aan een zorgvuldige en transparante beeld-, oordeels- en besluitvormingsprocedure kan de kwaliteit van de dienstverlening en de kwaliteit van het gemeentebestuur als geheel een stap verder worden gebracht;
- Met lef besturen betekent dat wij het experiment opzoeken waar wij denken dat dit helpend is en ons daarbij realiseren dat een experiment ook kan mislukken. Wij willen in samenspraak met de raad zoeken naar invulling van deze experimenten in relatie tot bestuurlijke vernieuwing met als doel inwoners actiever te betrekken bij de gemeenteraad..

Het samenspel over gemeentegrenzen heen

Wij dragen ook buiten onze gemeentegrenzen effectief bij aan het goede leven. Wij zijn een consistente partner in de Regio Noord-Limburg en leveren een zelfbewuste en stevige bijdrage aan onze regio vanuit de verbondenheid die we hiermee voelen. Een sterke, toekomstbestendige regio zorgt ook voor een sterk Peel en Maas. Overeenkomstig de met de regio gemaakte afspraak doen we lokaal wat we lokaal kunnen en werken we regionaal samen waar dit een meerwaarde heeft. We investeren daarbij gericht in netwerken die ons kunnen helpen om het verschil te maken. Dit doen we met focus, omdat we juist dan effectief kunnen zijn. Bijvoorbeeld de P10, het netwerk van grotere plattelandsgemeenten, is wat ons betreft een netwerk dat er toe doet. Ook dragen we door een actieve rol in de Regio Noord-Limburg bij aan de gebiedsgerichte ontwikkeling van NOVI-gebied De Peel. We zijn hierbij gericht op een langjarig commitment ten behoeve van ontwikkeling en bescherming van de leefomgeving en het goede leven.

Ons financieel samenspel

Wij vinden een solide financiële huishouding van groot belang. Solide betekent voor ons een reële en sluitende begroting met een gezonde reservepositie en een overzichtelijk meerjarenperspectief. We streven bij dit alles naar lage lokale lasten voor de inwoners en ondernemers. We kunnen verder bouwen op een degelijk financieel fundament.

De uitgesproken ambities zijn hoog en in een bouwproces kunnen financiële mee- en tegenvallers aan de orde zijn. Hierbij zijn voor ons de volgende uitgangspunten van belang:

- Structurele uitgaven dekken wij met structurele middelen;
- Inhoudelijke prioritering gaat voor op lastenverzwaring;
- We houden vast aan het structureel verstevigen van onze reservepositie;
- Indien noodzakelijk zijn we bereid lastenverzwaringen door te voeren bovenop de jaarlijkse indexering;
- Bij financiële meevallers worden die, indien passend, ingezet ten behoeve van lastenverlichting.

Wordt vervolgd....

De ambitie die we presenteren in dit coalitieakkoord vindt zijn fundament in de verkiezingsprogramma's van de coalitiepartijen. Het past Peel en Maas om deze ambitie open in gesprek te brengen. Dat gesprek voeren we graag met de gehele raad, maar zeker ook met het geheel van Peel en Maas. De herijking van de kaderstellingen is wat ons betreft een uitgelezen moment daarvoor. Wordt vervolgd met lef en vertrouwen.

Met lef en vertrouwen verder bouwen

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Peel en Maas,
19 mei 2022

Namens CDA

Namens
Lokaal Peel en Maas

Namens D66

Rob Wanten

Tijs van Lierop

Omar el Khader

